

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 22393/06
Rajko DEJDAR
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 5. ožujka 2009. godine u vijeću sastavljenom od:

- g. A. KOVLER, *predsjednik*,
- gđa N. VAJIĆ,
- g. E. STEINER,
- g. K. HAJITEV,
- g. D. SPIELMANN,
- g. S. E. JEBENS,
- g. G. MALINVERNISUCI,
- i. g. A. WAMPACH, *zamjenik tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 25. travnja 2006., uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje koje je podnio podnositelj, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, g. Rajko Dejdar je hrvatski državljanin rođen 1949. godine koji živi u Zagrebu. Pred Sudom ga je zastupala gđa. B. Hondl, odvjetnica iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica, gđa Š. Stažnik.

1. Okolnosti slučaja

Činjenice predmeta, prema navodima stranaka, mogu se sažeti kako slijedi.

Na temelju medicinske i druge dokumentacije koju je podnio podnositelj vidljivo je da podnositelj, zbog teških ozljeda zadobivenih u tri prometne nesreće, pati od kroničnih bolova u leđima i živcima zbog kojih je često nesposoban za kretanje.

Odlukom Zagrebačkog fonda mirovinskog i invalidskog osiguranja od 10. studenog 1997. godine podnositelju je utvrđen stopostotni invaliditet.

Podnositelj je živio u Zagrebu u stanu koji je u vlasništvu osnovne škole u kojoj je radio njegov pokojni otac. Presudom Općinskog suda u Zagrebu od 24. prosinca 2003. godine, koja je postala pravomoćna dana 22. studenog 2004. godine podnositelju je određen rok od 15 dana za iseljenje iz predmetnog stana. Podnositelj nije postupio po navedenoj presudi te je vlasnik stana pred istim sudom pokrenuo ovršni postupak radi iseljenja. Rješenje o ovrsi doneseno je dana 7. prosinca 2004. godine.

Medicinska dokumentacija od dana 16. studenog i 14. prosinca 2005. godine te 8. veljače 2006. godine pokazuje da podnositelj pati od lumboschialgije (degenerativne promjene u donjem dijelu kralježnice) koju karakteriziraju teški bolovi u leđima te bolovi u obje noge. Određeno mu je strogo mirovanje u trajanju od 10 te nakon toga 5 do 7 dana, injekcije protiv bolova te fizikalna terapija.

Prisilno iseljenje zakazano za dan 1. ožujak 2006. godine bilo je odgođeno zbog podnositeljevog lošeg zdravstvenog stanja. Pozvana je hitna medicinska pomoć, a medicinsko osoblje ustanovilo je da podnositelj ima jake bolove u leđima te bolove u desnoj nozi zbog čega nije u mogućnosti kretati se ili micati. Podnositelju je bio ponuđen prijevoz do bolnice u vakuum madracu, kako bi bio pregledan od strane neurologa, što je podnositelj odbio te je naveo da će sam posjetiti doktora nakon što mu popuste bolovi.

Medicinska dokumentacija od dana 5. travnja 2006. godine pokazuje da je podnositelj imao jake bolove u leđima te bolove u obje noge. Određeno mu je strogo mirovanje u trajanju od sedam dana, injekcije protiv bolova te nakon toga fizikalna terapija.

Dana 6. travnja 2006. godine, na temelju naloga Općinskog suda, iz stana su iznesene sve pokretne osim kreveta na kome je ležao podnositelj. Podnositelj je ostavljen u stanu, ponovno zbog svog lošeg zdravstvenog stanja. Podnositelj se složio da stan napusti do dana 11. travnja 2006. godine navodeći kako neće ulagati nove prigovore niti se protiviti iseljenju na drugi način. To je potvrdila i njegova punica koja se nalazila na mjestu događaja. Međutim, podnositelj to nije učinio, navodeći kako se nije mogao micati zbog jakih bolova u leđima. Dana 11. travnja 2006. godine podnositelj je iznesen iz stana na pomičnom ležaju te je ostavljen u školskom dvorištu na kiši na tom istom ležaju. Vlada je navela kako je odmah nakon toga podnositelj samostalno ustao s navedenog ležaja te se uputio u nepoznatom smjeru. Podnositelj je osporio ove navode, tvrdeći da se on nije mogao samostalno kretati, međutim navedene izjave nije ničim potkrijepio.

Vlada je navela kako je podnositelj vlasnik drugog stana.

B. Mjerodavno domaće pravo

Relevantne odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05) kako slijedi:

Članak 19.

(1) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom.

(2) *Pod pravima osobnosti u smislu ovoga Zakona razumijevaju se prava na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, slobodu i dr.*

Članak 1100.

(1) *U slučaju povrede prava osobnosti sud će, ako nađe da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete, a i kad nje nema.*

...

Članak 13. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 75/93, 48/99, 15/00, 59/01, 199/03 i 109/07) glasi:

Štetu koju građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stranci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave, naknađuje Republika Hrvatska.

Što se tiče parničnog postupka za naknadu štete, relevantni dio odluka Vrhovnog suda u kojima je izražen stav o odgovornosti države za štetu koju su prouzročila njezina tijela glasi kako slijedi:

Rješenje broj Rev-186/02-2 od dana 10. siječnja 2006. godine:

„ Po odredbi čl.13. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 75/93, 48/99, 15/00, 59/01) Republika Hrvatska dužna je naknaditi štetu koja građaninu, pravnoj osobi ili drugoj osobi nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave...

....

Da bi određeno propuštanje ili postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu predstavljano nezakonit rad... potrebno je i postojanje volje ili pristanka da se time oštete prava i interesi trećega.“

Rješenje broj Rev-713/1998-2 od dana 13. rujna 2000. godine:

„ Da bi određeno propuštanje primjene ili postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu predstavljalo nezakonit rad, odnosno da bi određeno nečinjenje ili činjenje suprotno uobičajenom ili propisanom načinu obavljanja djelatnosti predstavljalo nepravilan rad potrebno je i postojanje volje ili pristanka da se time oštete prava i interesi trećega.“

Presuda broj Rev-218/04-2 od dana 27. listopada 2004. godine:

„ Da bi tužitelji kao oštećenici mogli osnovano zahtijevati naknadu štete od Republike Hrvatske, moraju se ostvariti propisane pretpostavke, a te su da je šteta posljedica nezakonitog ili nepravilnog rada osobe ili tijela koje obavlja tu službu ili djelatnost. Pri tome se nezakonit rad očituje kao postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu ili propuštanje da se zakon, drugi propis ili opći akt primjeni, s voljom ili pristankom da se trećem nanese šteta. Nepravilan rad očituje se kao činjenje ili nečinjenje suprotno uobičajenom ili propisanom načinu obavljanja djelatnosti, a može se zaključiti o postojanju volje ili pristanka da se time oštete prava i interesi trećega.“

Presuda broj Rev-730/04-2 od dana 16. studenog 2005. godine:

„ ... nezakonit rad se očituje kao postupanje suprotno zakonu ili propuštanje primjene zakonskih odredbi s voljom ili pristankom da se trećem nanese šteta, a nepravilan rad je činjenje ili nečinjenje suprotno uobičajenom ili propisanom načinu obavljanja djelatnosti... Teret dokaza bio je na tužitelju... Tužitelj, koji tvrdi da mu je nastala šteta, bio je, dakle, dužan dokazati postojanje štete, štetnu radnju tužene (u ovom slučaju nezakonit ili nepravilan rad tijela državne uprave u smislu čl. 13 Zakona o sustavu državne uprave) i uzročnu vezu između štetne radnje i nastale štete.“

Presuda broj Rev-257/06-2 od dana 18. svibnja 2006. godine:

„ Smisao odredbe čl. 13. ZSDU je ta, da država odgovara za štetu u slučaju kad bi bila riječ o svjesnom postupanju suprotno zakonu s voljom da se nekome nanese šteta.“

PRIGOVORI

1. Podnositelj prigovara na temelju članka 3. Konvencije zbog načina provođenja ovrhe radi iseljenja.
2. Podnositelj dalje prigovara na temelju čl. 6 st. 1 Konvencije i članka 13. Konvencije da je ovršni postupak bio nepravičan te da on nije imao učinkovito pravno sredstvo u odnosu na taj postupak.

PRAVO

Podnositelj prigovara da je bio ostavljen u stanu pet dana bez namještaja ili osobnih stvari te da je način provođenja njegovog prisilnog iseljenja bio nečovječan i ponižavajući, protivno čl. 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

“Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.“

Vlada je navela da je podnositelj mogao podnijeti tužbu za naknadu štete protiv države sukladno odredbama čl. 19. i čl. 1100 Zakona o obveznim odnosima, te sukladno odredbama Konvencije, koja je izravno primjenjiva u Republici Hrvatskoj.

Vlada je navela kako je način provođenja ovrhe radi iseljenja podnositelja bio u skladu sa domaćim propisima, da je ponašanje podnositelja imalo za jedini cilj pokušaj ometanja provođenja ovrhe, da je podnositelj vlasnik drugog stana te da podnositeljevo zdravstveno stanje nije takvo da bi ga onemogućavalo u kretanju, budući da nema potrebe za korištenjem ortopedskih pomagala, posebice ne za invalidskim kolicima.

Podnositelj je naveo da, imajući u vidu njegovo teško zdravstveno stanje te činjenicu da je stopostotni invalid, činjenica da je bio ostavljen pet dana u stanu bez osobnih stvari osim kreveta na kojem je ležao kao i način provođenja ovrhe kada je bio ostavljen ležati na pomičnom ležaju, na otvorenom po kiši, predstavlja nečovječno postupanje protivno čl. 3. Konvencije.

Sud se ne mora očitovati o svim prigovorima koje su stranke iznijele jer je predmetni zahtjev nedopušten iz sljedećih razloga.

Praksa Suda utvrđuje da se čl. 3 Konvencije, koji zabranjuje mučenje i nečovječno i ponižavajuće postupanje, ne može primijeniti u slučajevima kada duševna bol i strah, bez obzira koliko duboki, neizbježno proizlaze iz mjera koje su inače kompatibilne s Konvencijom, ukoliko ne postoje posebni elementi koji uzrokuju patnju veću od one koja nastaje samom primjenom tih mjera (vidi, *mutatis mutandis*, *Tyrer v. the United Kingdom*, od dana 25. travnja 1978, § 30, Series A broj 26; *Soering v. the United Kingdom*, od dana 7. srpnja 1989., § 100, Series A broj 161; *V. v. the United Kingdom* [GC] broj 4888/94, § 71, ECHR 1999-IX; i *D i ostali v. the United Kingdom* (dec.) broj 38000/05, od dana 12. veljače 2008. godine). Sud nadalje ponavlja da, sukladno dosadašnjoj praksi, zlostavljanje mora dosegnuti određeni stupanj ozbiljnosti da bi došlo do primjene čl. 3. Konvencije. Ocjena tog minimalnog stupnja je relativna; ona ovisi o svim okolnostima predmeta, kao što su trajanje postupanja, njegove tjelesne i duševne posljedice, a u nekim slučajevima i spol, dob i zdravstveno stanje žrtve (vidi *Testa protiv Hrvatske*, broj 20877/04, § 43, od dana 12. srpnja 2007. godine).

Što se tiče ovog predmeta, Sud navodi kako je nalog za podnositeljevim iseljenjem donijet na temelju pravomoćne presude donijete u parničnom postupku protiv podnositelja kojom mu je naloženo iseljenje, te je nalaganje i provođenje ovrhe radi iseljenja podnositelja kao takva bila u skladu s Konvencijom. Međutim, analiza ovog predmeta ne prestaje samo analizom zakonitosti rješenja o ovrsi. Sud također analizira provedbu mjera u okolnostima ovog slučaja.

Sud navodi da je rješenje o ovrsi izdano u prosincu 2004. godine a da je prvi pokušaj provođenja ovrhe radi iseljenje bilo zakazan za dan 1. ožujak 2006., dajući tako podnositelju dovoljno vremena i mogućnosti da postupi po pravomoćnoj presudi kojom se nalaže njegovo iseljenje. Iseljenje podnositelja bilo je dva puta odgođeno zbog njegovog zdravstvenog stanja. Prvog puta, dana 1. ožujka 2006. godine, pozvana je hitna medicinska pomoć te je podnositelju ponuđeno da bude prevezen u bolnicu na vakuum madracu, što je podnositelj odbio. Po mišljenju Suda, domaće vlasti uzele su u obzir podnositeljevo zdravstveno stanje te mu osigurale siguran transport na vakuum madracu u kolima hitne medicinske pomoći koje je opremljeno za prijevoz bolesnih osoba. Kada je podnositelj odbio takav transport, iako nije dao razloge odbijanja, vlasti su odgodile njegovo iseljenje. Nadalje, kada je iseljenje odgođeno po drugi puta, dana 6. travnja 2006. godine, podnositelj je pristao da sam napusti stan do dana 11. travnja 2006. godine, što nije učinio. Naposljetku, dana 11. travnja 2006. godine nadležne vlasti provele su ovrhu iseljenjem podnositelja. Podnositelj je iz stana iznijet na pomičnom ležaju.

Što se tiče osobnih okolnosti podnositelja, Sud navodi kako priložena dokumentacija pokazuje da je podnositelju 1997. godine utvrđen stopostotni invaliditet a medicinska dokumentacija pokazuje da je podnositelj u vrijeme provođenja ovrhe radi iseljenja često imao jake bolove u leđima i nogama što je otežavalo njegovo kretanje. Međutim, dostavljena medicinska dokumentacija ne pokazuje da je podnositelj bio nesposoban za kretanje. Podnositelju je opetovano propisivano mirovanje u trajanju od nekoliko dana kako bi mu popustili bolovi te

kako bi on mogao nastaviti sa fizikalnom terapijom i vježbanjem kod kuće. Što se tiče navoda Vlade da je podnositelj odmah po provođenju iseljenja ustao i uputio se u nepoznatom smjeru, Sud ističe da podnositelj nije komentirao događaje koji su slijedili nakon njegovog iznošenja iz stana.

U svjetlu gore navedenog, Sud navodi kako predmetno postupanje nije dostiglo dovoljni stupanj ozbiljnosti da bi ušlo u domašaj čl. 3. Konvencije.

Iz toga slijedi da je ovaj dio zahtjeva neosnovan te se treba odbiti u skladu sa člankom 35., stavicama 3. i 4. Konvencije.

Podnositelj je nadalje prigovarao na temelju čl. 6. st. 1 Konvencije da ovršni postupak radi njegovog iseljenja nije bio pravičan, te na temelju čl. 13. Konvencije da nije imao učinkovito pravno sredstvo u odnosu na prigovor na temelju čl. 6.

Sud navodi da je prigovor koji se tiče navodne nepravichnosti ovršnog postupka u potpunosti neobrazložen. Što se tiče prigovora na temelju čl. 13. Konvencije, Sud navodi da, budući da je prigovor nepravichnosti neosnovan, nema osnovanosti ni prigovora na temelju čl. 13. Konvencije.

Iz toga slijedi da je i ovaj dio zahtjeva neosnovan, te ga treba odbiti u skladu sa člankom 35., stavicama 3. i 4. Konvencije

Iz tih razloga sud jednoglasno,

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Andr  Wampach
zamjenik tajnik

Anatoly Kovler
predsjednik